BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

MĨ THUẬT 7

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN XUÂN NGHỊ (Tổng Chủ biên)
ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG (Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – VŨ THỊ THANH HƯƠNG

MĨ THUẬT 7

(Tái bản lần thứ tư)

sách-giáo-khoa.com
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Mỗi bài học trong sách giáo khoa *Mĩ thuật 7* được tổ chức thành bốn hoạt động cụ thể như sau:

QUAN SÁT: Học sinh huy động kiến thức, kinh nghiệm cá nhân để tham gia hoạt động, tạo sự hứng thú và có nhận thức ban đầu về bài học mới.

THỂ HIỆN: Học sinh tìm hiểu, tìm tòi, tìm kiếm thông tin nhằm phát hiện và lĩnh hội những kiến thức, kĩ năng mới của bài học.

THẢO LUẬN: Học sinh sử dụng kiến thức, kĩ năng được trang bị để giải quyết các vấn đề, tình huống,... nhằm khắc sâu kiến thức, cũng như các yêu cầu của bài học một cách chắc chắn.

VẬN DỤNG: Học sinh giải quyết các vấn đề của thực tế hoặc vấn đề có liên quan đến nội dung của bài học, từ đó phát huy khả năng sáng tạo, sự linh hoạt của tư duy vào cuộc sống.

Những hướng dẫn kĩ thuật, cách làm sản phẩm mĩ thuật trong sách có tính gợi ý, nhằm giúp các em thuận tiện hơn trong việc thực hành.

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa *Mĩ thuật 7* được biên soạn theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực của người học, trên cơ sở chú trọng tạo cơ hội để học sinh được kết nối, vận dụng kiến thức đã học vào cuộc sống.

Nội dung sách gồm 16 bài học bám sát các mạch kiến thức: văn hoá, xã hội, nghệ thuật trung đại Việt Nam và thế giới. Trong đó, học sinh làm quen, khai thác vẻ đẹp của di tích, di sản mĩ thuật thời kì trung đại để thực hành, sáng tạo các sản phẩm 2D, 3D trong thể loại mĩ thuật tạo hình. Ngoài ra, học sinh còn biết cách tìm ý tưởng và thiết kế được tem bưu chính, logo, trang phục, tranh cổ động, khung ảnh, trang trí đồ vật đơn giản ở thể loại mĩ thuật ứng dụng. Những nội dung này giúp các em biết, hiểu và vận dụng kiến thức, kĩ năng trong môn Mĩ thuật gắn kết với thực tiễn cuộc sống một cách tự nhiên, nhẹ nhàng, tạo nên sự thú vị, gần gũi đối với môn học.

Chúc các em có những ý tưởng sáng tạo và sản phẩm mĩ thuật hấp dẫn, lí thú.

MỤC LỤC

Chủ đề	NỘI DUNG	Trang
1	**Mĩ thuật thế giới thời kì trung đại**	5
	Bài 1: Mĩ thuật tạo hình thời kì trung đại	5
	Bài 2: Mĩ thuật ứng dụng thời kì trung đại	9
2	**Vẻ đẹp di tích**	13
	Bài 3: Hình ảnh di tích trong sáng tạo mĩ thuật	13
	Bài 4: Hình ảnh di tích trong thiết kế tem bưu chính	17
3	**Yếu tố dân tộc trong mĩ thuật**	21
	Bài 5: Yếu tố dân tộc trong tranh của một số hoạ sĩ	21
	Bài 6: Thiết kế logo	25
4	**Vẻ đẹp trong tác phẩm hội hoạ**	29
	Bài 7: Không gian trong tác phẩm hội hoạ thế giới thời kì trung đại	29
	Bài 8: Tranh tĩnh vật	33
	Kiểm tra, trưng bày cuối học kì I	37
5	**Hiện thực cuộc sống trong sáng tạo mĩ thuật**	38
	Bài 9: Tìm hiểu nguồn sáng trong tranh	38
	Bài 10: Thiết kế tạo mẫu trang phục	42
6	**Tạo hình ngôi nhà trong sáng tạo mĩ thuật**	46
	Bài 11: Tạo hình ngôi nhà từ vật liệu sẵn có	46
	Bài 12: Tranh cổ động	50
7	**Sum họp gia đình**	54
	Bài 13: Đề tài gia đình trong sáng tạo mĩ thuật	54
	Bài 14: Thiết kế khung ảnh từ vật liệu sẵn có	58
8	**Mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại**	62
	Bài 15: Di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại	62
	Bài 16: Khai thác giá trị tạo hình truyền thống trong trang trí đồ vật	66
	Kiểm tra, trưng bày cuối năm	70
	Một số thuật ngữ dùng trong sách	71
	Bảng phiên âm tên riêng nước ngoài	71

sách giáo khoa.com

Chủ đề 1

MĨ THUẬT THẾ GIỚI THỜI KÌ TRUNG ĐẠI

Bài 1: MĨ THUẬT TẠO HÌNH THỜI KÌ TRUNG ĐẠI

Yêu cầu cần đạt:

- Biết thêm về mĩ thuật thế giới thời kì trung đại qua tìm hiểu di sản mĩ thuật của một số nền văn hoá;
- Nhận biết được giá trị thẩm mĩ của một số trường phái nghệ thuật thời kì trung đại;
- Phân biệt được sự mô phỏng lại và lặp lại trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật;
- Có ý thức trân trọng, kế thừa và phát huy những giá trị thẩm mĩ trong di sản, tác phẩm mĩ thuật thế giới thời kì trung đại.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về một số di sản mĩ thuật thế giới thời kì trung đại

1. Tượng gốm của người Mai-a (Maya) – Trung Mỹ, khoảng thế kỉ 7 – 8. Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

Gợi ý:
- Đối tượng phản ánh;
- Chất liệu;
- Hình thức thể hiện.

2. Mặt nạ bằng ngà voi, Bê-nanh (Bénin) – Tây Phi, khoảng thế kỉ 16. Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

sach-giao-khoa.com

4. Ca-txư-si-ca Hô-cư-xai (Katsushika Hokusai), *Núi Phú Sĩ nhìn từ sông Mi-nô-bư* (The Back of Fuji from the Minobu River), 1833, tranh khắc gỗ màu. Nguồn: Wikipedia

3. Mi-ken-ăng-giê-lô (Michelangelo), *Đa-vít* (David), 1504, tượng đá. Nguồn: Phòng trưng bày của Học viện Florence, Italia

5. *Pa-va-ti* (Parvati), thế kỉ 16, phù điêu đá. Nguồn: Viện bảo tàng Anh

Hãy nêu những di sản mĩ thuật thế giới thời kì trung đại mà em biết.

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý cách mô phỏng di sản tượng gốm của người Mai-a

1. Nặn dáng người

2. Nặn phần trang phục

3. Ghép các bộ phận đã nặn trên trục

4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Về thời gian, mĩ thuật trung đại phương Tây được xác định từ khoảng thế kỉ 4 – 16. Trong khi đó, mĩ thuật trung đại phương Đông được tính từ khi nhà nước phong kiến hình thành, đầu thế kỉ 1 cho đến khoảng thế kỉ 19. Về đặc điểm, các trường phái mĩ thuật trung đại phương Tây đi từ diễn tả những câu chuyện về các vị thánh, thần chuyển dần sang thời kì Phục hưng, lấy con người và hiện thực làm đối tượng phản ánh. Trong khi đó, trường phái mĩ thuật trung đại phương Đông đi từ mô phỏng điển tích thần thoại sang triết lí về cuộc sống. Những thành tựu của mĩ thuật trung đại thế giới là nền tảng quan trọng cho mĩ thuật hiện đại sau này.

Mô phỏng một di sản mĩ thuật thế giới thời kì trung đại bằng hình thức tạo hình mà em yêu thích

THẢO LUẬN

Cùng trao đổi và thực hiện những nội dung sau:

– Bạn đã mô phỏng vẻ đẹp di sản mĩ thuật thế giới thời kì trung đại nào?
– Sáng tác mĩ thuật thời kì trung đại thường gắn với những đề tài nào?
– Bạn ấn tượng với di sản mĩ thuật nào thuộc thời kì trung đại trên thế giới? Hãy viết một đoạn văn (khoảng 5 – 8 câu) giới thiệu về tác phẩm này theo các gợi ý: tên tác phẩm, tên nghệ sĩ sáng tác, tên trường phái nghệ thuật, điểm nổi bật của tác phẩm,...

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Bá Hảo, minh hoạ truyện cổ tích *Bộ quần áo mới của hoàng đế*, chất liệu màu nước

2. Nguyễn Tùng Lân, *Tháp nghiêng*, mô hình đa chất liệu

VẬN DỤNG

Sử dụng kiến thức đã học để phân tích tác phẩm *Quý bà và con chồn.*

Gợi ý:

– Nội dung tác phẩm;
– Tạo hình nhân vật;
– Hoà sắc;
– Bố cục.

Lê-ô-na-đô đa Vin-xi (Leonardo da Vinci), *Quý bà và con chồn* (Lady with an Ermine), 1489 – 1491, tranh sơn dầu
Nguồn: Bảo tàng quốc gia Kraków, Ba Lan

Bài 2: MĨ THUẬT ỨNG DỤNG THỜI KÌ TRUNG ĐẠI

Yêu cầu cần đạt:

- Biết được một số di sản mĩ thuật có tính ứng dụng của thời kì trung đại;
- Khai thác và vận dụng được nhịp điệu của đường nét, hoa văn, hoạ tiết trong thiết kế sản phẩm mĩ thuật ứng dụng đơn giản;
- Sao chép, mô phỏng và phát triển được sản phẩm dựa theo mẫu có sẵn;
- Có ý thức trân trọng, kế thừa và phát huy những giá trị thẩm mĩ trong di sản mĩ thuật ứng dụng thời kì trung đại trên thế giới.

QUAN SÁT

Tìm hiểu một số di sản mĩ thuật ứng dụng thời kì trung đại trên thế giới

- Hoa văn trang trí trên đồ vật thời kì trung đại ở các hình trong bài có những hình gì?
- Nhận xét về thiết kế hình dạng, hoa văn trang trí trên di sản mĩ thuật thời kì trung đại ở mỗi nền văn hoá mà em đã biết.

1. Trang trí trên lọ gốm, Xi-ri (Syria), thế kỉ 14

2. Trang trí trên thảm, Thổ Nhĩ Kỳ, thế kỉ 14

3. Thiết kế nhẫn, Tây Ban Nha, khoảng thế kỉ 15

4. Thiết kế ghế, I-ta-li-a (Italia), khoảng thế kỉ 15

5. Thiết kế bìa sách, Pháp, khoảng thế kỉ 15

6. Trang trí trên đĩa, I-ta-li-a, thế kỉ 14

1, 2, 3, 4, 5, 6 – Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý cách khai thác hoa văn trang trí thời kì trung đại để thiết kế túi xách

1. Vẽ hình kiểu dáng túi

2. Vẽ hoa văn trang trí

3. Vẽ màu và hoàn thiện sản phẩm thiết kế

- Sản phẩm đã sao chép, mô phỏng hình ảnh nào của mĩ thuật thế giới thời kì trung đại?
- Nêu cảm nhận của em về giá trị thẩm mĩ và giá trị sử dụng của việc thiết kế sản phẩm mĩ thuật túi xách.
- Em sẽ sử dụng hoa văn nào của di sản mĩ thuật thế giới thời kì trung đại để trang trí sản phẩm của mình?

Em có biết:

Hoa văn dùng trong trang trí thời kì trung đại thường là hình hoa, lá, chim, thú, con người,... Trong đó, hoa văn được tạo nên từ những yếu tố tạo hình cơ bản (đường nét, màu sắc) và được sắp xếp theo những nguyên lí thị giác (tỉ lệ, tương phản, cân bằng, nhấn mạnh, chuyển động, nhịp điệu,...) nhằm tạo nên những sản phẩm có tính thẩm mĩ, hợp lí khi sử dụng.

Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật ứng dụng sử dụng hoa văn của di sản mĩ thuật thế giới thời kì trung đại để trang trí

sach-giao-khoa.com

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện những nội dung sau:

- Bạn đã khai thác, mô phỏng, sao chép hoa văn nào trong thiết kế sản phẩm của mình?
- Hãy nêu tên và mô tả một số di sản tiêu biểu của nghệ thuật trang trí thời kì này.
- Bạn ấn tượng với di sản nào của nghệ thuật trang trí thời kì trung đại trên thế giới? Hãy viết một đoạn văn (khoảng 5 – 8 câu) giới thiệu về di sản này theo các gợi ý: tên vật phẩm, chất liệu, hoa văn trang trí, điểm nổi bật của trang trí trên vật phẩm,...

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Tạ Công Minh, sản phẩm mĩ thuật thiết kế lọ hoa

2. Ngô Phương Ly, sản phẩm mĩ thuật thiết kế cờ trang trí

3. Lê Thu Hoa, sản phẩm mĩ thuật thiết kế túi xách

VẬN DỤNG

Khai thác màu sắc, hoa văn của mĩ thuật ứng dụng thời kì trung đại trên thế giới để trang trí đồ chơi cũ mà em yêu thích.

Chủ đề 2

VẺ ĐẸP DI TÍCH

Bài 3: HÌNH ẢNH DI TÍCH TRONG SÁNG TẠO MĨ THUẬT

Yêu cầu cần đạt:

- Biết khai thác vẻ đẹp cảnh quan di tích trong thực hành, sáng tạo mĩ thuật;
- Xác định được mục đích sáng tạo và thể hiện được một sản phẩm mĩ thuật mô phỏng vẻ đẹp di tích;
- Có ý thức bảo tồn và phát huy những giá trị thẩm mĩ về các di tích lịch sử ở địa phương;
- Xây dựng được kế hoạch học tập sát với quá trình thực hành sáng tạo.

QUAN SÁT

Tìm hiểu vẻ đẹp di tích trong một số bức ảnh

- Nêu hiểu biết của em về di tích có trong mỗi bức ảnh.
- Chia sẻ về một vài di tích khác mà em biết.

1. Chùa của người Khơ-me, Cần Thơ
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

2. Di tích tháp Nhạn, Đắk lắk
Nguồn: Anh Duy

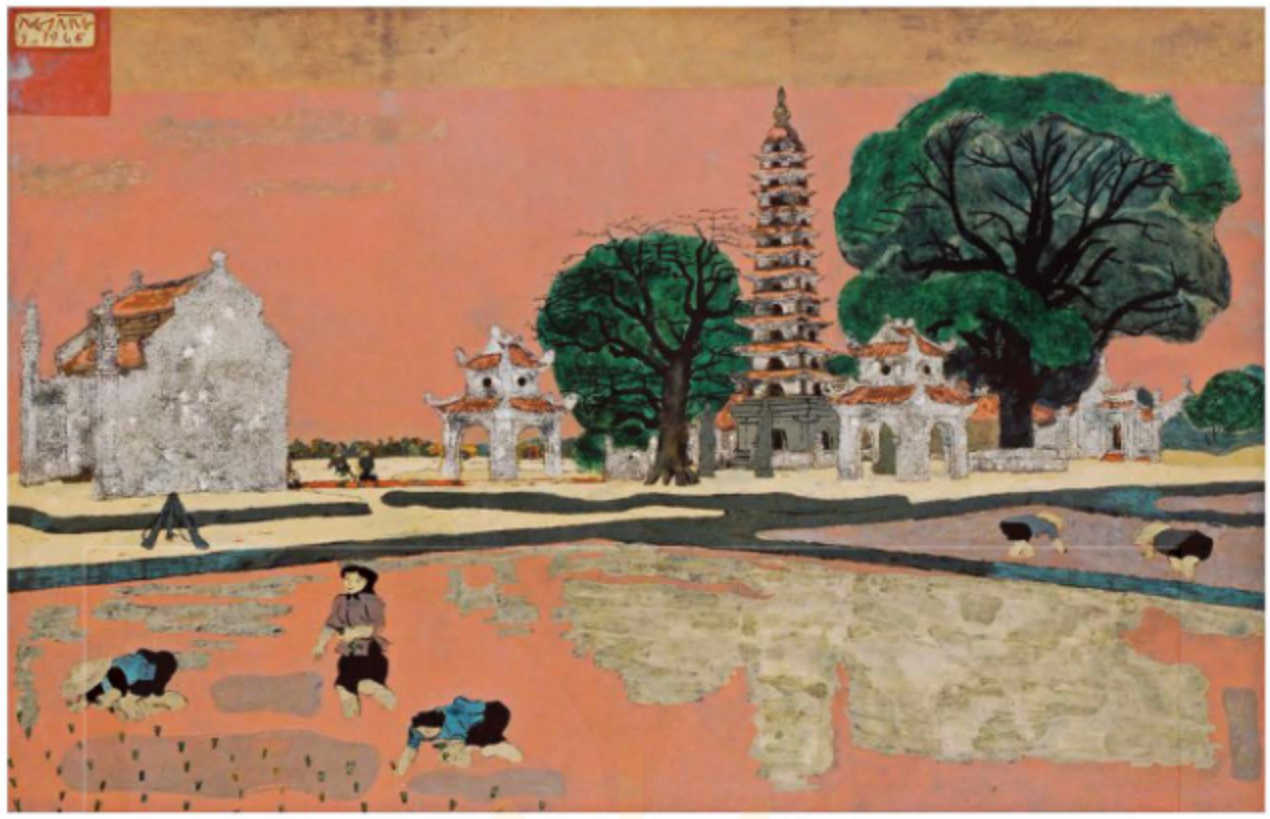
3. Nhà gươl của người Cơ-tu, Đà Nẵng
Nguồn: Vũ Duy Thương

4. Văn Miếu – Quốc Tử Giám, Hà Nội
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

Tìm hiểu vẻ đẹp di tích trong một số tác phẩm mĩ thuật

– Vẻ đẹp di tích được thể hiện như thế nào trong tác phẩm mĩ thuật?
– Hoà sắc, không gian trong hai bức tranh này có gì khác nhau?

1. Nguyễn Sáng, *Chùa tháp Phổ Minh*, 1966, tranh sơn mài, 200.2 x 130.3 cm. Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Bức tranh *Chùa tháp Phổ Minh* của hoạ sĩ Nguyễn Sáng sử dụng gam màu son kết hợp với màu xanh, trắng (vỏ trứng), đen (sơn then),... trong sơn mài truyền thống tạo nên màu sắc độc đáo; thể hiện được không gian rộng lớn của cánh đồng với những hoạt động quen thuộc của người nông dân.

2. Bùi Xuân Phái, *Ô Quan Chưởng*, 1970, tranh sơn dầu. Nguồn: Bộ sưu tập tư nhân

Di tích Ô Quan Chưởng trong tranh của hoạ sĩ Bùi Xuân Phái được thể hiện trong không gian cận cảnh, từ góc hẹp với các viên gạch nâu, thô, nhám có sắc độ đậm tạo nên sự tương phản mạnh giữa hình và nền.

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý cách tạo một sản phẩm mĩ thuật thể hiện vẻ đẹp di tích bằng hình thức đắp nổi đất nặn

Di tích chùa Cầu, phường Hội An, Đà Nẵng
Nguồn: Anh Duy

1. Phác hình và xây dựng bố cục phù hợp

2. Đắp nổi đất nặn vào hình chính của sản phẩm

3. Thể hiện chi tiết và nền cho sản phẩm

4. Hoàn thiện sản phẩm

Nơi em ở có di tích nào tiêu biểu? Em sẽ thể hiện vẻ đẹp của di tích đó bằng hình thức nào?

Em có biết:

Di tích kiến trúc là những công trình có ý nghĩa, giá trị về mặt lịch sử, văn hoá, nghệ thuật như: đình, đền, chùa, tháp,... Nhiều di tích đã được các hoạ sĩ khai thác để sáng tác nên tác phẩm mĩ thuật nổi tiếng theo cách tái hiện một phần, mô phỏng nguyên vẹn hay chỉ là gợi ý, tạo cảm hứng trong sáng tạo.

Dùng hình thức vẽ hoặc làm mô hình thể hiện một sản phẩm mĩ thuật mô phỏng vẻ đẹp di tích yêu thích

THẢO LUẬN

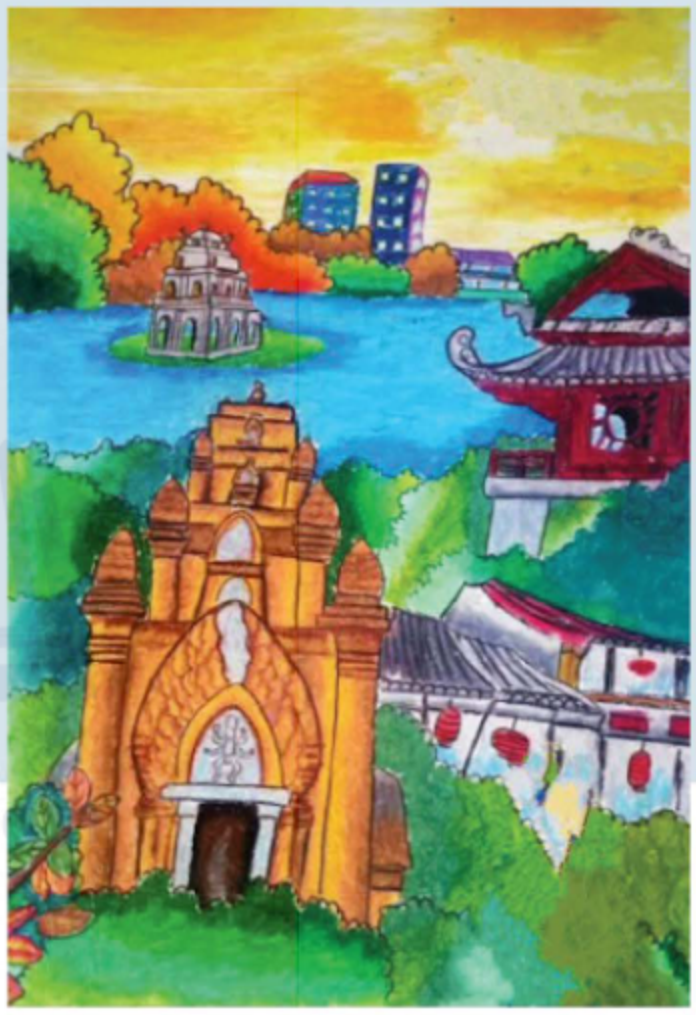
Trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện và trả lời các câu hỏi gợi ý sau:

– Sản phẩm mĩ thuật của bạn thể hiện vẻ đẹp của di tích nào?
– Hình ảnh di tích trong sản phẩm của bạn được thực hiện bằng cách nào?
– Bạn sẽ sử dụng sản phẩm mĩ thuật để trang trí không gian nội thất nào trong nhà?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Nhật Nam, *Khuê Văn Các*, mô hình từ vật liệu giấy, bìa

2. Vương Thu Trang, *Những di sản em đã đến*, sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

VẬN DỤNG

Lên kế hoạch thực hiện các sản phẩm mĩ thuật để tham gia chương trình gây quỹ ủng hộ bạn nghèo vượt khó ở trường theo các gợi ý sau:

– Mục đích, yêu cầu: Tạo sản phẩm mĩ thuật có thể trưng bày trong nhà hoặc sử dụng làm quà tặng.
– Vật liệu sử dụng: sẵn có hoặc tái sử dụng.
– Thời gian thực hiện: ngoài giờ học.

Bài 4: HÌNH ẢNH DI TÍCH TRONG THIẾT KẾ TEM BƯU CHÍNH

Yêu cầu cần đạt:

- Biết chọn lọc giá trị thẩm mĩ của nghệ thuật truyền thống cho ý tưởng thiết kế tem bưu chính;
- Sử dụng hình ảnh di tích văn hoá – lịch sử ở địa phương trong sáng tạo thiết kế tem bưu chính đơn giản;
- Có ý thức khai thác và giới thiệu vẻ đẹp của di tích thông qua sản phẩm thiết kế tem bưu chính.

QUAN SÁT

Tìm hiểu vẻ đẹp di tích trong thiết kế tem bưu chính của Việt Nam

- Trong tem bưu chính, có những thông tin nào được thể hiện?
- Hình ảnh di tích được thể hiện như thế nào trong thiết kế tem bưu chính?
- Em sẽ sử dụng hình ảnh di tích văn hoá – lịch sử nào khi thiết kế tem bưu chính?

1. Di tích Phu Văn Lâu, Huế
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

2. Hình vẽ Phu Văn Lâu trên tem

3. Di tích đình Trà Cổ, tỉnh Quảng Ninh
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

4. Hình vẽ đình Trà Cổ trên tem

Tìm hiểu một số tem bưu chính thể hiện vẻ đẹp di tích trên thế giới

Di sản văn hoá được thể hiện như thế nào trong các tem bưu chính dưới đây?

1. Tem bưu chính in năm 1997 ở Cu-ba (Cuba) thể hiện ngọn hải đăng A-lếch-xan-đri-a (Alexandria), một trong bảy kì quan của nền văn minh cổ đại

2. Tem bưu chính in năm 1984 ở Pa-ki-xtan (Pakistan) thể hiện pháo đài La-ho (Lahore)

Các nội dung được thiết kế trên tem bưu chính

Khuôn hình tem: Là phần diện tích trang trí và thông tin chính của tem.

Lề tem: Là khoảng cách tính từ mép khuôn hình tới tâm lỗ đục răng cưa.

Sự kiện phát hành tem

Chú thích địa danh trong tem (nếu có)

Giá tem

Quốc gia phát hành

Chữ "Việt Nam": Viết chữ thường (Việt Nam – viết hoa chữ V và chữ N) hoặc chữ in (VIỆT NAM).

Tên gọi của tem

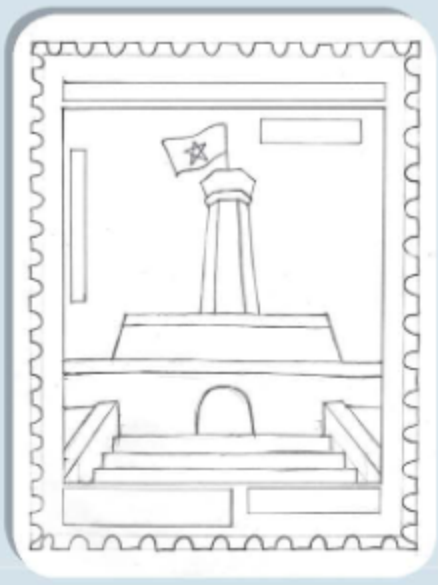
Chữ "Bưu chính": Viết chữ thường (Bưu chính – viết hoa chữ B) hoặc chữ in (BƯU CHÍNH).

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý thiết kế tem bưu chính

Cột cờ Hà Nội
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

1. Phác hình mô phỏng hình di tích để trang trí

2. Kẻ chữ các thông tin trên tem

3. Vẽ màu vào hình và chữ

4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Tem bưu chính có nhiều dạng hình như: hình tam giác, hình chữ nhật, hình vuông,... nhưng phổ biến nhất là hình chữ nhật. Thiết kế tem thuộc lĩnh vực Thiết kế đồ hoạ. Hình ảnh con người, cảnh vật, danh lam thắng cảnh được lựa chọn để thiết kế có tính tượng trưng, thể hiện giá trị truyền thống, niềm tin và lòng tự hào dân tộc. Trên tem luôn có tên của quốc gia phát hành, tên gọi của tem. Ở Việt Nam, hoạ sĩ Nguyễn Sáng là tác giả của bộ tem bưu chính đầu tiên. Sản phẩm này được thiết kế, in ấn, phát hành năm 1946 nhân dịp kỉ niệm Cách mạng tháng Tám thành công và ngày Quốc khánh 2 – 9.

Thiết kế một con tem bưu chính có sử dụng hình ảnh di tích văn hoá – lịch sử nơi em ở

sách-giáo-khoa.com

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung theo gợi ý sau:

– Hãy trình bày ý tưởng khai thác vẻ đẹp của di tích trong sản phẩm của mình.
– Bạn đã sử dụng nguyên lí tạo hình nào để thiết kế sản phẩm con tem?
– Hình ảnh và chữ trang trí của thiết kế tem được thể hiện như thế nào trong sản phẩm?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Văn Sơn, thiết kế tem chất liệu màu nước

2. Võ Công Kỳ, thiết kế tem chất liệu màu dạ

3. Lê Thu Phương, thiết kế tem chất liệu chì màu và màu nước

4. Nguyễn Mỹ Duyên, thiết kế tem chất liệu màu nước

VẬN DỤNG

– Sưu tầm tem bưu chính thể hiện vẻ đẹp di tích.
– Làm khung để bày hoặc treo ở góc học tập.

Chủ đề 3

YẾU TỐ DÂN TỘC TRONG MĨ THUẬT

Bài 5: YẾU TỐ DÂN TỘC TRONG TRANH CỦA MỘT SỐ HOẠ SĨ

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu biết về yếu tố dân tộc và vận dụng được giá trị thẩm mĩ của nghệ thuật truyền thống vào thực hành, sáng tạo;
- Phân biệt được một số chất liệu trong tác phẩm hội hoạ và đồ hoạ;
- Khai thác được yếu tố dân tộc trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật ở mức độ đơn giản;
- Có ý thức bảo tồn, gìn giữ và phát huy yếu tố dân tộc trong sáng tạo mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu yếu tố dân tộc thể hiện trong các tác phẩm mĩ thuật

Gợi ý:
- Đề tài;
- Màu sắc;
- Chất liệu;
- Hình thức thể hiện.

Hoạ sĩ Nguyễn Phan Chánh (1892 – 1984) quê ở Hà Tĩnh. Ông là một hoạ sĩ nổi tiếng với dòng tranh lụa ở giai đoạn đầu của hội hoạ hiện đại Việt Nam. Yếu tố dân tộc trong tác phẩm *Sau giờ trực chiến* của hoạ sĩ thể hiện ở việc tập trung khai thác vẻ đẹp trong sinh hoạt ở nông thôn. Gam màu sử dụng trong tranh trầm ấm với các màu chủ đạo là nâu vàng, nâu đỏ, xám,... Tạo hình theo khuynh hướng hiện thực, tạo cảm giác gần gũi, thân quen với mĩ cảm của dân tộc.

1. *Sau giờ trực chiến*, 1966, tranh lụa, 51.2 x 72 cm

Hoạ sĩ Nguyễn Gia Trí (1908 – 1993) quê ở Hà Nội. Ông là một trong những hoạ sĩ tiên phong trong việc áp dụng phong cách hội hoạ phương Tây vào sáng tác với chất liệu sơn mài để tạo nên những tác phẩm hội hoạ nổi tiếng. Yếu tố dân tộc trong tác phẩm *Thiếu nữ trong vườn* được thể hiện qua trang phục áo dài truyền thống, khung cảnh thiên nhiên thân quen với đời sống thường ngày.

2. *Thiếu nữ trong vườn*, 1939, tranh sơn mài, 160 x 400 cm

Hoạ sĩ Vũ Giáng Hương (1929 – 2011) quê ở Bắc Ninh. Vũ Giáng Hương là một trong những nữ hoạ sĩ sáng tác liên tục và có nhiều tác phẩm thành công về đề tài chiến tranh cách mạng, về hình tượng người phụ nữ trong sản xuất và chiến đấu, về gia đình và trẻ thơ. Trong tác phẩm *Mẹ con*, những chi tiết như chiếc áo, khăn, vật dụng gia đình,... đã thể hiện vẻ đẹp của cuộc sống đồng bào miền núi một cách chân thực.

3. *Mẹ con*, 1968, tranh khắc gỗ

1, 2, 3 – Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý cách khai thác yếu tố dân tộc trong sáng tạo một sản phẩm mĩ thuật

1. Phác hình và xây dựng bố cục

2. Vẽ nền và tạo không gian

3. Vẽ màu vào hình chính

4. Vẽ nền và hoàn thiện sản phẩm

- Sản phẩm mĩ thuật thể hiện hoạt động gì?
- Cách tạo nhân vật và bối cảnh có đặc điểm gì?
- Hoa văn trang trí trên trang phục như thế nào?

Em có biết:

Yếu tố dân tộc là những yếu tố độc đáo, đặc sắc của một nền văn hoá, được thể hiện bằng đường nét, màu sắc, diễn tả đậm nét hình ảnh con người, quê hương và đất nước một cách thân thuộc, mang đặc trưng ở mỗi thời kì lịch sử.

Thể hiện yếu tố dân tộc trên một sản phẩm mĩ thuật theo cách em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung sau:

– Bạn đã thể hiện được yếu tố dân tộc trong sản phẩm mĩ thuật của mình chưa?
– Yếu tố dân tộc được khai thác và thể hiện như thế nào trong sản phẩm của bạn?
– Viết một đoạn văn ngắn giới thiệu về yếu tố dân tộc trong mĩ thuật.

VẬN DỤNG

Sưu tầm tác phẩm mĩ thuật có yếu tố dân tộc mà em yêu thích. Sử dụng kiến thức đã học để giới thiệu về những tác phẩm đó.

1. Nguyễn Sỹ Ngọc, *Bác Hồ với thiếu nhi*, 1950, tranh in đá, 32.3 x 23.3 cm

2. Lê Công Thành, *Vân dại*, 1982, tượng đồng, 125 cm

1, 2 – Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Bài 6: THIẾT KẾ LOGO

Yêu cầu cần đạt:

- Nêu được tính chất biểu tượng của logo thương hiệu;
- Biết tìm ý tưởng và thiết kế được logo lớp học đơn giản. Phân tích được vai trò của thị hiếu thẩm mĩ với nhu cầu sử dụng sản phẩm thiết kế logo;
- Cảm nhận được giá trị thẩm mĩ, thông tin về logo thông qua hình ảnh, màu sắc, để vận dụng trong thiết kế sản phẩm mĩ thuật logo.

QUAN SÁT

Thiết kế logo là việc sử dụng một hoặc kết hợp những yếu tố đồ hoạ như: chấm, nét, hình, mảng màu, chữ để tạo nên biểu tượng theo một yêu cầu cụ thể.

Tìm hiểu yếu tố hình và chữ trong thiết kế logo

Biểu tượng trong những thiết kế logo được kết hợp từ hình và chữ như thế nào?

Nguồn: hoinongdan.org.vn

Logo của Hội Nông dân Việt Nam sử dụng kết hợp nhiều biểu tượng như: lá cờ đỏ sao vàng, cánh đồng lúa, bông lúa, bánh răng cưa thể hiện tính quốc gia và cơ giới hoá nông nghiệp. Đây là một dạng thiết kế sử dụng tính biểu tượng rõ ràng thông qua sự kết hợp của các mảng màu nguyên, tạo nên sự chắc chắn, hiệu ứng thị giác ấn tượng.

Nguồn: hoilhpn.org.vn

Logo của Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam với hình tượng chính là chim bồ câu ngậm cành nguyệt quế đang tung cánh, thể hiện vẻ đẹp dịu dàng của người phụ nữ Việt Nam mang khát vọng tự do, yêu chuộng hoà bình. Thiết kế logo sử dụng yếu tố nét để tạo hình có tính cách điệu cao (chim bồ câu, quả địa cầu), kết hợp với các mảng màu tạo nên sự tương phản, hấp dẫn.

Tìm hiểu yếu tố nét và mảng trong thiết kế logo

Yếu tố nét, mảng trong thiết kế logo được thể hiện như thế nào?

Nguồn: vietnamtourism.gov.vn

Logo của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam gồm yếu tố nét cách điệu hình hai hòn Trống Mái, một trong những địa điểm tham quan hấp dẫn tại vịnh Hạ Long. Yếu tố mảng thể hiện trời và biển, được sắp xếp cân đối, chặt chẽ. Màu sắc của logo hài hoà, kết hợp giữa màu xanh nhẹ nhàng và trắng tinh khiết, biểu trưng cho một nền du lịch văn minh, không ô nhiễm.

Nguồn: thanhnien.hochiminhcity.gov.vn

Logo của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam có đường nét đơn giản. Đây là thiết kế có tính gợi mở khi sử dụng các đường cong chữ S biểu tượng cho đất nước và ngôi sao thể hiện cho lí tưởng, mục đích của tổ chức. Sự kết hợp giữa mảng màu xanh lam với mảng màu trắng cũng tạo nên cảm giác nhẹ nhàng, sự thanh bình, chất chứa khát vọng của tuổi trẻ.

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý cách thiết kế một logo lớp học

1. Ý tưởng thiết kế được cụ thể hoá thành một phác thảo sơ bộ.
2. Hoàn thiện phác thảo sơ bộ bằng chì.
3. Lựa chọn màu sắc thể hiện.
4. Hoàn thiện chi tiết.

Em có biết:

Yếu tố dân tộc trong thiết kế logo thể hiện ở cách lựa chọn hình ảnh, ngôn ngữ tạo hình, cách tiếp cận bản sắc văn hoá, kinh tế, xã hội của sản phẩm, tổ chức,... Thiết kế logo hướng đến việc tối giản, lược bớt các chi tiết hình, mảng, màu sắc, nhằm tạo nên sản phẩm có những đặc điểm sau:

– Đơn giản: Điều này giúp cho logo trở nên dễ nhận biết và ghi nhớ.

– Ý nghĩa: Các yếu tố trong thiết kế (chữ, nét, hình, mảng màu) mang đến cho người xem ý tưởng cụ thể.

Thiết kế logo cho lớp học của em

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung sau:

- Bạn đã sử dụng yếu tố nào trong thiết kế logo cho lớp học?
- Tính biểu tượng trong sản phẩm thiết kế logo thể hiện như thế nào?
- Hãy trình bày để làm rõ vai trò của thị hiếu thẩm mĩ chung của lớp với sản phẩm được thiết kế.

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Phạm Công Ninh, thiết kế logo lớp học, chất liệu màu dạ

2. Ngô Trí Lâm, thiết kế logo lớp học, chất liệu màu sáp

3. Lưu Minh Tâm, thiết kế logo lớp học, chất liệu màu dạ

VẬN DỤNG

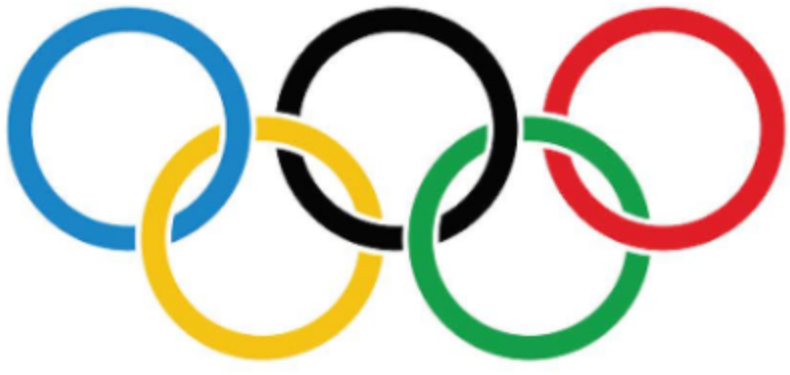
Tìm hiểu và phân tích ý nghĩa các logo sau:

1. Logo Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá của Liên Hợp Quốc (UNESCO)

2. Logo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO)

3. Logo của Thế vận hội Ô-lim-pic (Olympic)

4. Logo Chương trình Lương thực Thế giới (WFP) của Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hợp Quốc

sach-giao-khoa.com

Chủ đề 4

VẺ ĐẸP TRONG TÁC PHẨM HỘI HOẠ

Bài 7: KHÔNG GIAN TRONG TÁC PHẨM HỘI HOẠ THẾ GIỚI THỜI KÌ TRUNG ĐẠI

Yêu cầu cần đạt:

- Biết được cách thể hiện không gian trong một số tác phẩm mĩ thuật thế giới thời kì trung đại;
- Thể hiện được không gian trong tranh bằng cách xây dựng bố cục và màu sắc;
- Hiểu và sử dụng được thuật ngữ chuyên môn để mô tả tác phẩm mĩ thuật;
- Có thêm hiểu biết và niềm yêu thích trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu không gian trong tác phẩm hội hoạ thế giới thời kì trung đại

- Không gian trong tác phẩm hội hoạ thời kì trung đại được diễn tả theo những cách nào?
- Hoạ sĩ sử dụng màu sắc trong diễn tả không gian như thế nào?

1. Pi-tơ Bru-ge (Pieter Bruegel), *Những người thu hoạch* (The Harvesters), 1565, tranh sơn dầu. Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

Không gian trong tác phẩm *Những người thu hoạch* diễn tả hoạt động thu hoạch lúa mì ở nông trang vào một ngày hè. Hoạ sĩ diễn tả kĩ cảnh người nông dân làm việc, nghỉ ngơi theo lối vẽ thực, sắc độ tương phản mạnh và giảm dần khi thể hiện các lớp không gian ở xa gợi cho người xem cảm giác xa xăm, vô tận ở đường chân trời.

Không gian trong bức tranh *Câu cá mùa thu* của hoạ sĩ Đường Dần được tạo ra bằng cách xử lí sắc độ theo cách tương phản gần đậm – xa mờ, cũng như diễn tả những chi tiết ở lớp tiền cảnh như người câu cá, cây và lớp núi gần nhất với người xem.

2. Đường Dần, *Câu cá mùa thu* (A Fisher in Autumn), 1523, tranh lụa. Nguồn: Wikipedia

3. Khuyết danh, *Ác-ba và Tan-xen ghé thăm Ha-ri-đát ở Vrin-đa-van* (Akbar and Tansen visit Haridas in Vrindavan), 1750, tranh tường. Nguồn: Wikipedia

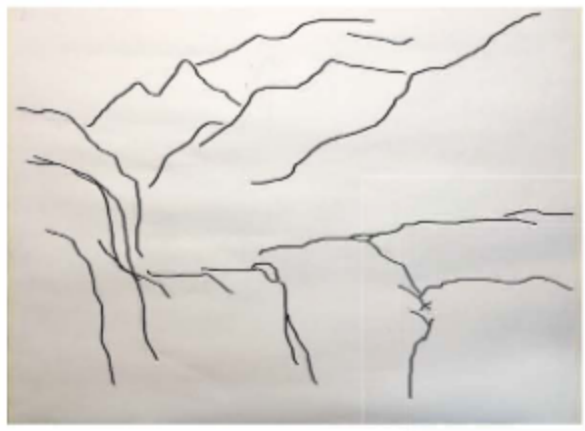
Bức tranh *Ác-ba và Tan-xen ghé thăm Ha-ri-đát ở Vrin-đa-van* có lối vẽ trang trí, cách điệu. Không gian thiên nhiên tĩnh lặng của cuộc gặp gỡ được thể hiện bằng cách xử lí hình theo lối gần to – xa nhỏ, cũng như sử dụng sắc độ sáng, nhiều chi tiết được thể hiện rõ, tạo điểm nhìn tập trung ở lớp không gian tiền cảnh.

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý thể hiện không gian theo lối vẽ thuỷ mặc

Dụng cụ vẽ gồm: bút, mực, giấy,...

1. Phác nét, xây dựng bố cục

2. Dùng bút, mực để vẽ nét

3. Thể hiện sắc độ theo nguyên tắc gần rõ – xa mờ.

4. Vẽ chi tiết ở lớp tiền cảnh

5. Chỉnh tổng thể và hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Không gian trong tranh gợi cảm giác về khoảng cách xa gần của những hình ảnh được thể hiện trong mặt phẳng hai chiều. Không gian trong tranh có nhiều cách diễn tả như: xử lí sắc độ theo lối viễn thị, gần rõ – xa mờ hay gần to – xa nhỏ.

Thực hiện một sản phẩm mĩ thuật thể hiện không gian theo cách em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung theo gợi ý sau:

– Cách thể hiện không gian trong sản phẩm mĩ thuật của bạn như thế nào?
– Bạn đã sử dụng hình vẽ, màu sắc gì trong thể hiện không gian?
– Lựa chọn cách phù hợp (thuyết trình, viết đoạn văn) để giới thiệu về không gian trong tranh với các thành viên trong nhóm.

VẬN DỤNG

Hãy tìm hiểu không gian trong tác phẩm mĩ thuật *Quang cảnh Tô-lê-đô* theo gợi ý:

– Tiền cảnh của bức tranh thể hiện cảnh, vật gì? Có sắc độ như thế nào?
– Hậu cảnh của bức tranh thể hiện cảnh, vật gì? Có sắc độ như thế nào?
– Bức tranh cho em cảm nhận như thế nào về không gian?

Ê Grê-cô (El Greco), *Quang cảnh Tô-lê-đô* (View of Toledo), khoảng 1596 đến 1600, tranh sơn dầu.
Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

Bài 8: TRANH TĨNH VẬT

Yêu cầu cần đạt:

- Biết về thể loại tranh tĩnh vật;
- Vẽ được một bức tranh tĩnh vật sát với mẫu theo chất liệu tạo hình yêu thích;
- Cảm nhận được vẻ đẹp và yêu thích thể loại tranh tĩnh vật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu vẻ đẹp trong tranh tĩnh vật

- Bức tranh *Tĩnh vật với những quả cam trong giỏ* được thể hiện với những màu sắc và bố cục như thế nào?
- Theo em, quả cam trong bức tranh có gần giống với mẫu thật không?

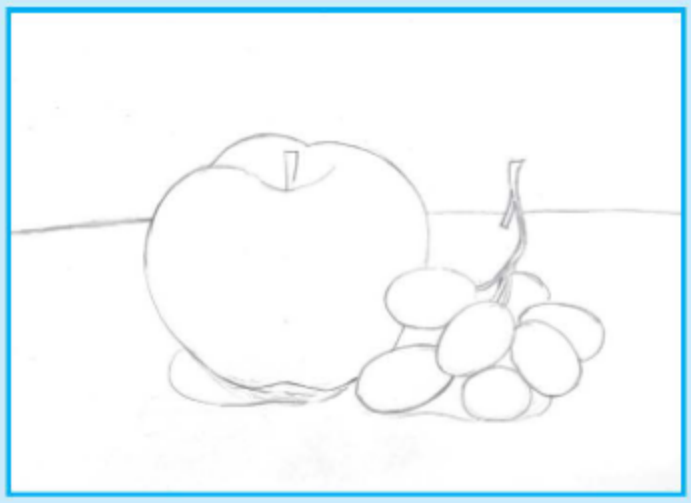
Vin-xen van Gốc (Vincent van Gogh), *Tĩnh vật với những quả cam trong giỏ* (Still Life with Oranges Basket), 1888, tranh sơn dầu, 54 x 45 cm. Nguồn: Wikiart

THỂ HIỆN

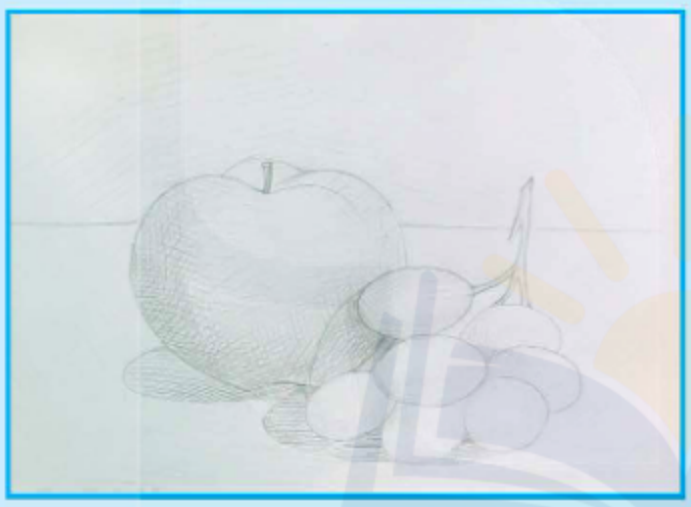
Các bước gợi ý cách mô phỏng một mẫu tĩnh vật bằng chất liệu chì

Quả táo và chùm nho
Nguồn: Xuân Thuỷ

1. Phác hình, xác định bố cục trên trang giấy

2. Thể hiện đậm-nhạt, sáng-tối của mẫu vẽ

3. Xác định tương quan sắc độ của các hình cần thể hiện

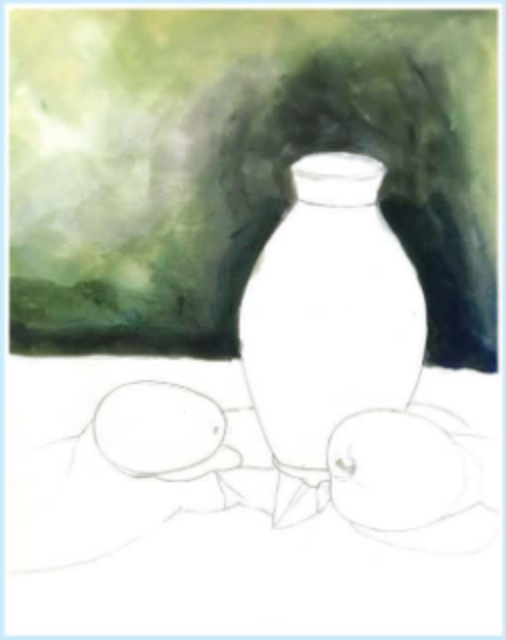
4. Điều chỉnh tương quan giữa hình, nền và hoàn thiện sản phẩm

sach-giao-khoa.com

Các bước gợi ý cách mô phỏng một mẫu tĩnh vật bằng chất liệu màu nước

1. Phác hình thể hiện mẫu vẽ cân đối trên giấy

2. Vẽ nền

3. Vẽ màu vào hình thể hiện mẫu vẽ

Em có biết:

Tranh tĩnh vật mô tả các vật thể, đồ vật như hoa, quả, bình hoa,... được sắp xếp cố định, thể hiện theo ý đồ của người vẽ như: tái hiện đúng theo mẫu hay sáng tạo theo cách riêng trên cơ sở mẫu vẽ.

4. Hoàn thiện sản phẩm

Hãy bày mẫu vật em yêu thích và vẽ một bức tranh tĩnh vật sát với mẫu bằng chất liệu chì hoặc màu nước.

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung theo gợi ý sau:

- Nêu ý kiến nhận xét về sản phẩm mĩ thuật của các bạn trong nhóm.
- Bạn đã sử dụng chất liệu, đường nét, màu sắc để thể hiện sản phẩm mĩ thuật như thế nào?
- Bạn thích cách vẽ trong sản phẩm nào? Vì sao?
- Bạn xây dựng kế hoạch học tập thế nào để có thể thực hành, luyện tập kĩ thuật vẽ theo mẫu tĩnh vật bằng chất liệu chì, màu sáp, màu nước,...

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Lê Ngọc Diệp, *Lọ hoa và chùm nho*, tranh chất liệu chì

2. Nguyễn Thu Quỳnh, *Lọ hoa và đĩa quả*, tranh chất liệu màu sáp

3. Mai Phương, *Tĩnh vật*, tranh chất liệu màu nước

VẬN DỤNG

Lựa chọn và mô phỏng một mẫu vật để trang trí góc học tập theo hình thức em yêu thích.

KIỂM TRA, TRƯNG BÀY CUỐI HỌC KÌ I

Yêu cầu cần đạt:

- Biết tuyển chọn các sản phẩm tiêu biểu;
- Áp dụng được kết quả học tập vào trang trí phòng trưng bày, triển lãm;
- Tổ chức thảo luận được về các nội dung đã học;
- Phát triển kĩ năng trình bày về nhận thức mĩ thuật.

1. Tiêu chí lựa chọn sản phẩm mĩ thuật tiêu biểu

- Sản phẩm mĩ thuật có các yếu tố hài hoà, cân đối, nhịp điệu,… tạo thu hút khi xem.
- Sản phẩm mĩ thuật có nội dung thể hiện theo các chủ đề đã học.
- Vật liệu sử dụng trong thực hành, sáng tạo thân thiện với môi trường và thuận tiện khi sử dụng.

2. Một số gợi ý trong trưng bày, sắp đặt sản phẩm mĩ thuật trang trí nội thất

- Trong học kì I, em đã làm được những sản phẩm mĩ thuật nào? Sản phẩm này thuộc thể loại nào?
- Em định trưng bày sản phẩm của mình ở đâu trong không gian nội thất?
- Sản phẩm mĩ thuật có phù hợp với không gian nội thất không?
- Hãy nêu 3 điểm phù hợp giữa không gian nội thất và sản phẩm mĩ thuật của em.

3. Một số nội dung thảo luận cuối học kì I

- Bài nào được thực hành, sáng tạo theo định hướng chủ đề văn hoá?
- Bài nào được thực hành, sáng tạo theo định hướng chủ đề xã hội?
- Bài nào được tích hợp, lồng ghép nội dung lịch sử mĩ thuật?

4. Vận dụng kiến thức đã học trong nhận thức về sản phẩm/ tác phẩm/ di sản mĩ thuật ở địa phương

- Ở địa phương em có di sản mĩ thuật nào tiêu biểu? Hãy tìm hiểu xem di sản này thuộc thời kì nào.
- Ở các không gian công cộng (đường phố, quảng trường, vườn hoa,…) ở địa phương em có các hình thức biểu hiện của mĩ thuật như: tranh cổ động, tranh tường, tượng, phù điêu,… không? Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 5 – 8 câu) giới thiệu vẻ đẹp của chúng.

Chủ đề 5

HIỆN THỰC CUỘC SỐNG TRONG SÁNG TẠO MĨ THUẬT

Bài 9: TÌM HIỂU NGUỒN SÁNG TRONG TRANH

Yêu cầu cần đạt:

- Hiểu, xác định, diễn tả được nguồn sáng và đối tượng được chiếu sáng trong tranh;
- Hiểu được mối quan hệ giữa nguồn sáng và sắc độ trong tranh;
- Thể hiện một bức tranh diễn tả được nguồn sáng;
- Cảm nhận được vẻ đẹp của ánh sáng, đường nét, màu sắc trong tranh có thể hiện về nguồn sáng.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về nguồn sáng trong bức ảnh

- Xác định nguồn sáng chính chiếu vào mẫu vật từ hướng nào.
- Nêu độ sáng nhất, độ tối nhất của đồ vật khi nguồn sáng chiếu vào.

1. Những quả táo
Nguồn: I-ri-na Mô-xi-na (Irina Mosina)

Tìm hiểu về nguồn sáng trong một số tác phẩm mĩ thuật

Trong bức tranh *Đống cỏ khô trên tuyết*, nguồn sáng chính đến từ trước hay sau đống cỏ khô? Hãy mô tả màu sắc thể hiện trong tranh.

2. Clô-đơ Mô-nê (Claude Monet), *Đống cỏ khô trên tuyết* (Haystack, Morning Snow Effect), 1891, tranh sơn dầu. Nguồn: Viện bảo tàng Mĩ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

3. Lê Quốc Lộc, *Qua bản cũ,* 1957, tranh sơn mài. Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Khu vực nào trong bức tranh *Qua bản cũ* tạo sự chú ý với người xem nhất? Đó là khu vực trong tối hay ngoài sáng?

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý cách thể hiện bức tranh phong cảnh diễn tả về nguồn sáng

1. Phác hình và xây dựng bố cục

2. Thể hiện chi tiết cho sinh động

3. Lựa chọn màu theo nguồn sáng, gần đậm – xa mờ

4. Vẽ chi tiết và hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Trong sáng tạo mĩ thuật, nguồn sáng quyết định màu sắc, bóng tối và cấu trúc vật thể. Trong tranh phong cảnh, nguồn sáng ảnh hưởng trực tiếp đến không gian, hoà sắc, sắc độ, cảnh, vật,...

Thể hiện một bức tranh diễn tả được nguồn sáng bằng chất liệu em yêu thích

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung theo gợi ý sau:

– Bạn đã sử dụng sắc độ đậm – nhạt, sáng – tối như thế nào để thể hiện về nguồn sáng?
– Nguồn sáng trong tranh đến từ phía nào?
– Viết một đoạn văn (khoảng 5 – 8 câu) giới thiệu về nguồn sáng trong tác phẩm mĩ thuật.

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Nguyễn Duy Long, *Hoàng hôn,* sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

2. Ngô An Phú, *Lọ hoa,* sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

3. Nguyễn Nhiệm, *Ven rừng,* sản phẩm mĩ thuật từ màu sáp

VẬN DỤNG

Sưu tầm tác phẩm mĩ thuật thể hiện rõ nguồn sáng.

Bài 10: THIẾT KẾ TẠO MẪU TRANG PHỤC

Yêu cầu cần đạt:

- Xác định được phong cách chủ đạo, ngôn ngữ thiết kế sử dụng trong thiết kế bộ trang phục đơn giản và có khả năng nhận định, sắp xếp các trang phục đã thiết kế trong nhóm thành một bộ sưu tập;
- Hiểu được sự phù hợp của sản phẩm thiết kế trang phục với những đối tượng và mục đích sử dụng. Từ đó, hiểu đúng về phạm vi của môn Mĩ thuật, có ý thức giữ gìn nét đẹp truyền thống của dân tộc trong thiết kế trang phục.

QUAN SÁT

Tìm hiểu hình ảnh trang phục trong cuộc sống

Hãy mô tả kiểu dáng, màu sắc, hoa văn trong các hình ảnh trang phục dưới đây.

1. Học bài
Nguồn: Bùi Minh Sơn

2. Đi dạo
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

3. Tâm tình
Nguồn: Nguyễn Sơn Tùng

Tìm hiểu về bản phác thảo mẫu trang phục

– Dụng cụ thực hiện bản vẽ phác thảo mẫu trang phục gồm những gì?
– Đặc điểm trong bản vẽ phác thảo mẫu trang phục như thế nào?

1. Phác thảo mẫu trang phục chất liệu chì
Nguồn: stefanphotozemun

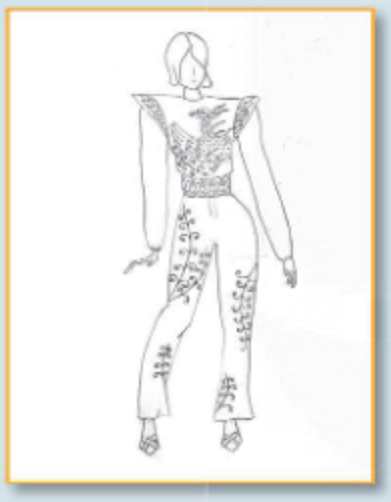
2. Phác thảo mẫu trang phục chất liệu màu nước
Nguồn: doctor black

THỂ HIỆN

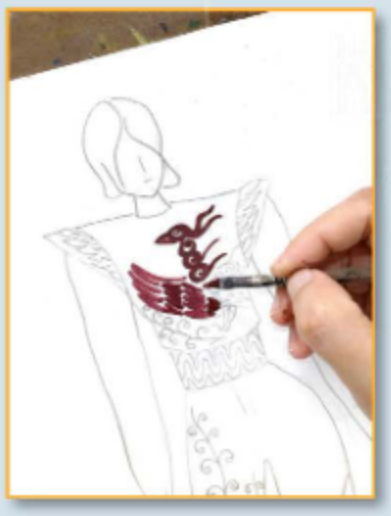
Các bước gợi ý cách thiết kế tạo mẫu trang phục bằng chất liệu màu nước

1. Phác hình kiểu dáng trang phục

2. Vẽ hoa văn trang trí

3. Vẽ màu vào hình

4. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Thiết kế thời trang là lĩnh vực gắn liền với nền công nghiệp làm đẹp và sáng tạo những mẫu trang phục theo xu hướng thẩm mĩ của xã hội. Để cho ra đời những bộ trang phục tiện ích, phù hợp với nhu cầu và mục đích sử dụng khác nhau, nhà thiết kế, tạo mẫu thời trang là người nghiên cứu, tìm tòi, sáng tạo, góp phần làm đẹp cho con người và cuộc sống.

Thiết kế tạo mẫu một bộ trang phục đi chơi

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các câu hỏi gợi ý sau:

- Ý tưởng thiết kế trang phục cho người thân sử dụng vào dịp đi chơi của bạn là gì?
- Bạn sử dụng phong cách, ngôn ngữ thiết kế nào để thể hiện bản vẽ mẫu trang phục?
- Bạn có gợi ý gì để bản thiết kế mẫu trang phục của các thành viên trong nhóm được hoàn thiện hơn?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Minh, bản vẽ mẫu trang phục dân tộc

2. Trần Thu Trà, bản vẽ mẫu trang phục nữ

3. Lê Ngọc Anh – Nguyễn Thanh Duy, bản vẽ trang phục thiếu niên

VẬN DỤNG

Sắp xếp các sản phẩm đã thực hiện thành bộ sưu tập "Trang phục dạo phố" theo gợi ý:

- Bộ sưu tập trang phục theo giới tính (nam, nữ).
- Bộ sưu tập trang phục có khai thác hoa văn dân tộc.
- Bộ sưu tập trang phục có ý tưởng mới.

Chủ đề 6

TẠO HÌNH NGÔI NHÀ TRONG SÁNG TẠO MĨ THUẬT

Bài 11: TẠO HÌNH NGÔI NHÀ TỪ VẬT LIỆU SẴN CÓ

Yêu cầu cần đạt:

- Biết khai thác, tìm ý tưởng tạo hình ngôi nhà từ vật liệu sẵn có;
- Biết được một số kĩ thuật cơ bản và thực hiện được sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà từ vật liệu sẵn có;
- Cảm nhận được vẻ đẹp của ngôi nhà và biết tận dụng các vật liệu đã qua sử dụng để tạo thành sản phẩm mĩ thuật làm đẹp cho cuộc sống;
- Xây dựng được kế hoạch học tập sát với quá trình thực hành sáng tạo.

QUAN SÁT

Tìm hiểu một số sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà từ vật liệu sẵn có

- Vật liệu được sử dụng để thực hiện sản phẩm mĩ thuật là gì?
- Tạo hình của sản phẩm mĩ thuật có hấp dẫn với em không?
- Em sẽ sử dụng vật liệu sẵn có gì để thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật của mình?

1. Phạm Quang Anh, sản phẩm mĩ thuật từ nhiều vật liệu

2. Ngô Diệu Anh, sản phẩm mĩ thuật từ que gỗ

THỂ HIỆN

Tìm hiểu một số vật liệu sẵn có trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật ngôi nhà

– Vật liệu sẵn có trong tạo hình sản phẩm mĩ thuật ngôi nhà gồm những gì?
– Mỗi bộ phận của ngôi nhà được làm từ vật liệu nào?

Các bước gợi ý thực hiện sản phẩm mĩ thuật "Ngôi nhà trong mây" từ vật liệu sẵn có

1. Sử dụng bìa tạo hình nhà và cảnh quan xung quanh

2. Vẽ màu lên bìa tạo hoà sắc cho sản phẩm

3. Ghép các bộ phận thành một sản phẩm

4. Tạo mây cho sản phẩm

5. Hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Nhiều vật liệu sẵn có được sử dụng trong thực hành, sáng tạo môn Mĩ thuật như: vỏ hộp, que gỗ, lá, cành cây, sỏi,... Khi được chỉnh sửa, trang trí và sắp xếp hợp lí, những vật liệu này sẽ tạo nên các sản phẩm mĩ thuật hấp dẫn. Tạo hình ngôi nhà từ vật liệu sẵn có với mục đích là khai thác, phát hiện và sử dụng những đồ vật cũ, phế liệu sạch để tạo nên một sản phẩm mĩ thuật hấp dẫn, hữu ích.

Thực hiện sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà mơ ước của em từ vật liệu sẵn có

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung gợi ý sau:

- Bạn đã sử dụng vật liệu sẵn có nào để thực hiện sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà?
- Trình bày các bước để tạo hình ngôi nhà mơ ước.
- Bạn dự định đặt tên cho sản phẩm là gì? Bạn sẽ đặt sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà của mình ở đâu?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Gia Khánh – Nhã Khánh, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

2. Trần Tuyết Mai, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

3. Lê Trà My, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

VẬN DỤNG

Hãy sắp xếp các sản phẩm mĩ thuật về ngôi nhà thành một khu phố hoặc nhà vườn và đặt tên cho sản phẩm chung của nhóm.

Bài 12: TRANH CỔ ĐỘNG

Yêu cầu cần đạt:

- Biết được đặc điểm cơ bản trong tranh cổ động với các đề tài xã hội và vẽ được tranh cổ động mức độ đơn giản;
- Vận dụng được tính chất lặp lại của hình ảnh, chữ,... vào thiết kế tranh cổ động, từ đó mở rộng và hiểu biết đúng về lĩnh vực mĩ thuật trong cuộc sống.
- Cảm nhận được vẻ đẹp của kiến trúc nhà ở trong tranh cổ động và có ý thức xây dựng môi trường xanh, sạch, đẹp.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về tranh cổ động

- Hình ảnh trong tranh cổ động được thể hiện như thế nào?
- Màu sắc trong tranh cổ động có đặc điểm nào?
- Chữ trong tranh cổ động có nội dung gì? Nội dung chữ và hình có mối quan hệ như thế nào?

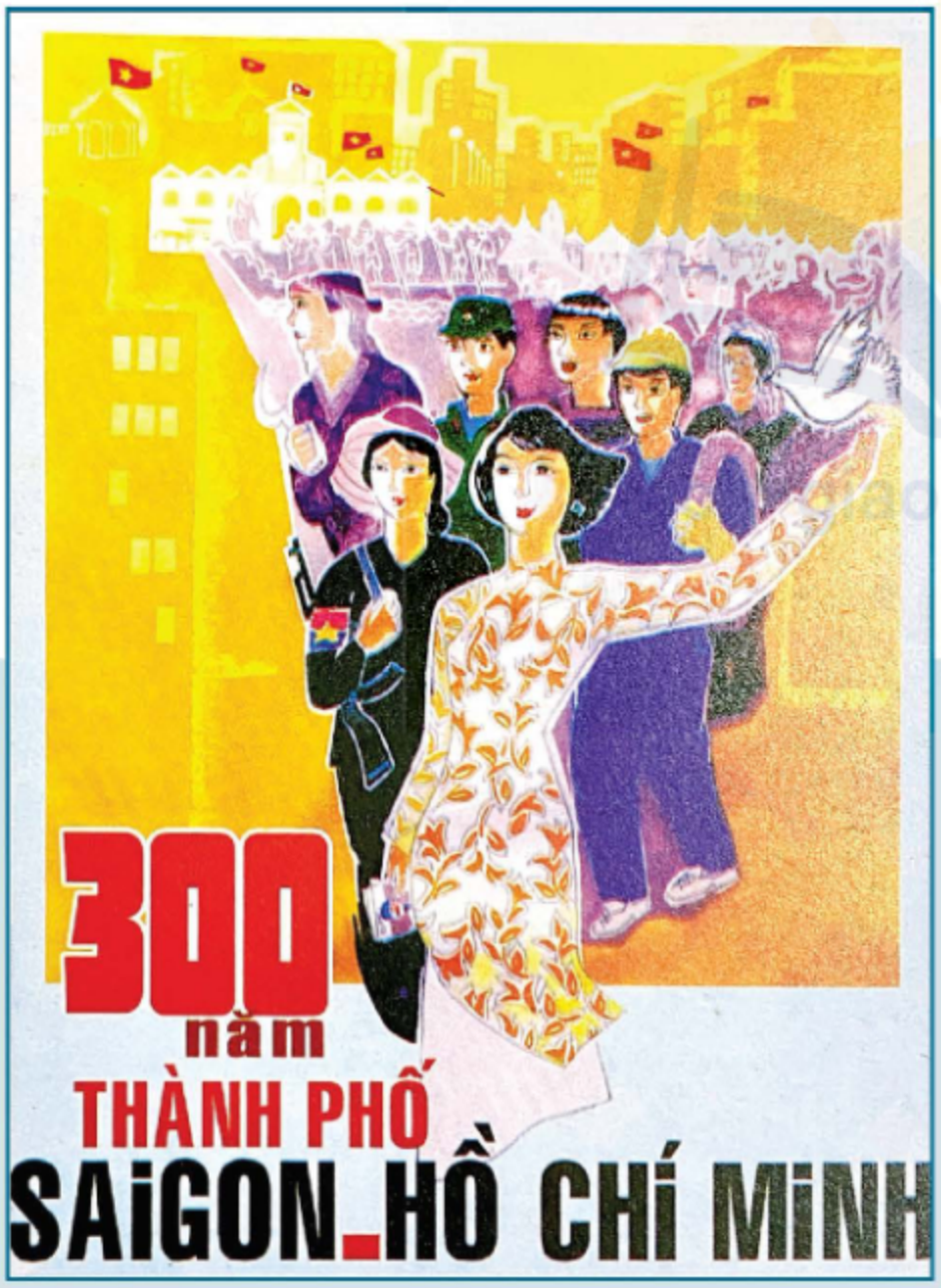
1. Hà Huy Chương, *Hà Nội – thành phố hoà bình*, 2000

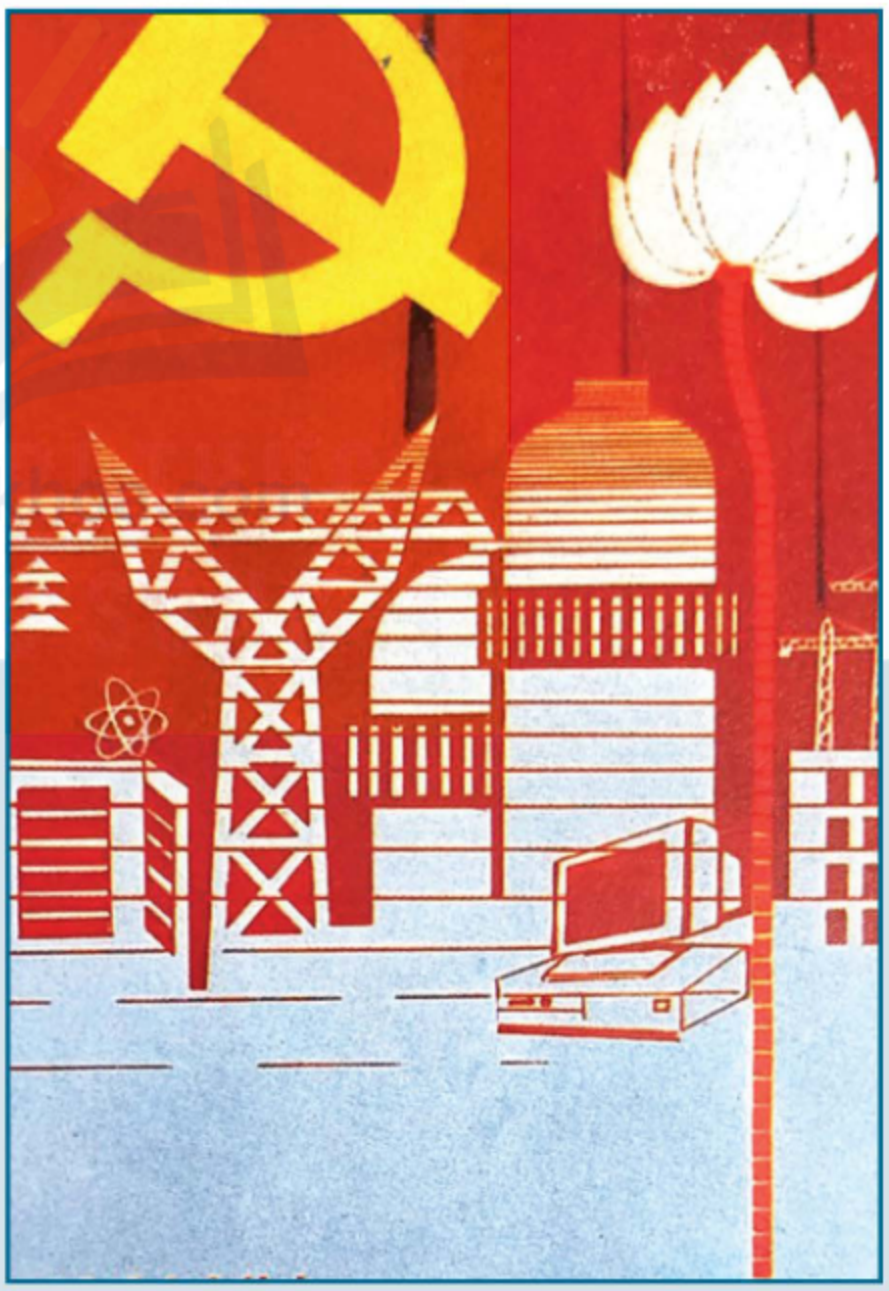
2. Nguyên Thanh, *Vì Tổ quốc xã hội chủ nghĩa*, 1982

3. Quốc Thái, *Vẻ đẹp mới*, 1982

4. Đặng Thị Dương, *300 năm thành phố Sài Gòn - Hồ Chí Minh*, 2000

5. Trần Mai, *Công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước*, 1996

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý vẽ tranh cổ động

1. Tìm hiểu nội dung và mục đích của tranh cổ động để tìm hình tượng thể hiện. Xác định cụ thể hình ảnh cần thể hiện, nội dung chữ và phác hình, mảng chính cho tranh.

2. Vẽ phác phần hình và vị trí đặt chữ để xây dựng bố cục

3. Thể hiện phần hình, màu có sắc độ mạnh để tạo điểm nhấn trong tranh

4. Kẻ chữ và thể hiện đúng nội dung cần thể hiện

5. Hoàn thiện bức tranh

Em có biết:

Tranh cổ động (áp phích) là tranh có tính tuyên truyền, sử dụng kết hợp hình ảnh và chữ với hình thức đơn giản, rõ ràng, có tính tượng trưng cao. Ngày nay, tranh cổ động có thể được thể hiện kết hợp giữa ảnh chụp, hình vẽ và chữ.

Những đặc điểm cơ bản của tranh cổ động:

– Hình ảnh có tính tượng trưng cao, tạo ấn tượng mạnh cho người xem.

– Nội dung thông tin ngắn gọn, dễ hiểu, dễ nhớ. Kiểu chữ đơn giản, dễ đọc.

Vẽ tranh cổ động về đề tài tuyên truyền bảo vệ môi trường

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung sau:

- Các hình ảnh được thể hiện thế nào trong tranh cổ động của bạn?
- Sắp xếp hình, chữ trong tranh cổ động của bạn như thế nào? Đâu là hình ảnh chính?
- Hãy trao đổi về ý tưởng và cách thể hiện tranh cổ động tuyên truyền bảo vệ môi trường của bạn với các thành viên trong nhóm.
- Tìm hiểu cách sắp xếp hình và chữ trong những tranh cổ động sau:
  + Hình trong tranh cổ động có tính tượng trưng như thế nào?
  + Màu sắc trong tranh có điểm gì khác với hội hoạ?
  + Nội dung chữ trong tranh có ý nghĩa gì?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Lê Ngọc Anh, tranh cổ động
Vì môi trường xanh, sạch, đẹp

2. Nguyễn Nhã Khánh, tranh cổ động *Bảo vệ môi trường là bảo vệ cuộc sống của chúng ta*

VẬN DỤNG

Cùng nhóm bạn vẽ tranh cổ động về đề tài tuyên truyền bỏ rác đúng nơi quy định.

Chủ đề 7

SUM HỌP GIA ĐÌNH

Bài 13: ĐỀ TÀI GIA ĐÌNH TRONG SÁNG TẠO MĨ THUẬT

Yêu cầu cần đạt:

- Nhận biết được ý tưởng trong sáng tạo tác phẩm mĩ thuật về đề tài gia đình;
- Tạo được sản phẩm mĩ thuật phù hợp với nội dung chủ đề theo những hình thức thể hiện phù hợp như: vẽ, in độc bản, nặn,...
- Chỉ ra được vai trò của tác phẩm hội hoạ, đồ hoạ trong không gian nội thất;
- Biết trân trọng, yêu thương và chia sẻ tình cảm gia đình, thể hiện thông qua sản phẩm mĩ thuật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu không khí sum họp gia đình qua hình ảnh

- Cách sắp xếp nhân vật tạo bố cục trong bức ảnh như thế nào?
- Em có cảm nhận gì về không khí trong buổi sum họp?

Nguồn: Dragon Images

Tìm hiểu không khí sum họp gia đình trong một số tác phẩm mĩ thuật

- Cảnh sum họp gia đình được thể hiện như thế nào trong các tác phẩm mĩ thuật?
- Em có cảm nhận gì về không khí sum họp gia đình trong các tác phẩm này?

1. Ma-ri Ăng-toa-nê Bu-la Đê (Marie Antoinette Boullard Deve), *Cảnh một gia đình Việt Nam*, 1932, tranh sơn dầu. Nguồn: Bộ sưu tập tư nhân

2. Lê Mai Khanh, *Bà cháu*, 1978, tranh khắc gỗ màu. Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

3. Pi-ê Ô-gớt Rơ-noa (Pierre Auguste Renoir), *Gia đình nghệ sĩ* (The Artist's Family), 1896, tranh sơn dầu. Nguồn: Wikipedia

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý thể hiện một sản phẩm mĩ thuật về đề tài gia đình bằng hình thức in tranh độc bản

1. Phác hình trên giấy

2. Vẽ màu theo hình lên tấm mi-ca

3. Đặt giấy lên và in

4. Điều chỉnh nét và hoàn thiện bản in

Em có biết:

Đề tài gia đình luôn là cảm hứng trong sáng tạo nghệ thuật bởi đây là nơi cuộc sống bắt đầu, nơi chất chứa những tình cảm, cảm xúc thiêng liêng của mỗi chúng ta. Khai thác ở mảng đề tài này là hình ảnh về những kỉ niệm đẹp; cảnh sinh hoạt hằng ngày; niềm vui, nỗi buồn trong mỗi giai đoạn khác nhau của cuộc đời,...

Tạo một sản phẩm mĩ thuật thể hiện sự sum họp trong gia đình

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung theo gợi ý sau:

- Trình bày về ý tưởng sáng tạo các sản phẩm mĩ thuật của nhóm bạn. Theo bạn, hình ảnh nào thể hiện sự sum họp trong gia đình?
- Quan sát và chỉ ra mảng màu đậm, màu nhạt đã được sử dụng như thế nào trong sản phẩm mĩ thuật.
- Hãy nêu vai trò của tác phẩm hội hoạ, đồ hoạ khi trưng bày trong không gian nội thất.

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Phan Tịnh Lâm – Võ Anh Thư, *Buổi tối bên nhau*, sản phẩm mĩ thuật đa chất liệu

2. Đặng Hằng Nga, *Giây phút quây quần*, sản phẩm mĩ thuật kĩ thuật tranh in độc bản

3. Nguyễn Hà Anh, *Sum vầy*, sản phẩm mĩ thuật từ bìa các-tông và màu vẽ

VẬN DỤNG

Vẽ một bức tranh nhân ngày Quốc tế gia đình.

Bài 14: THIẾT KẾ KHUNG ẢNH TỪ VẬT LIỆU SẴN CÓ

Yêu cầu cần đạt:

- Tạo được một khung ảnh phù hợp bằng vật liệu sẵn có để lưu giữ kỉ niệm của gia đình;
- Vận dụng được nhịp điệu của hoa văn trong thiết kế khung ảnh;
- Cải tiến, tái chế được vật liệu sẵn có trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật khung ảnh;
- Biết nâng niu, lưu giữ những bức ảnh đẹp từ sản phẩm mĩ thuật khung ảnh.

QUAN SÁT

Tìm hiểu một số khung ảnh lưu giữ kỉ niệm của gia đình

- Em có nhận xét gì về bức ảnh trước và sau khi lồng vào khung ảnh?
- Nêu các cách tạo khung ảnh thông qua những bức ảnh ở dưới.
- Em có ý tưởng gì cho sản phẩm mĩ thuật tạo khung ảnh để lưu giữ hình ảnh của bản thân và gia đình?

Nguồn: yongtick

Nguồn: Đỗ Thanh Mai

Tìm hiểu khung ảnh làm từ vật liệu sẵn có

– Các vật liệu làm khung ảnh có sẵn ở địa phương của em không?
– Em sẽ sử dụng vật liệu gì để làm khung ảnh của mình?

1. Khung ảnh sơn màu và gắn hạt nhựa
Nguồn: Esrom Aritonang

2. Khung ảnh gắn từ nhiều loại hạt, quả khô
Nguồn: Kalabi Yau

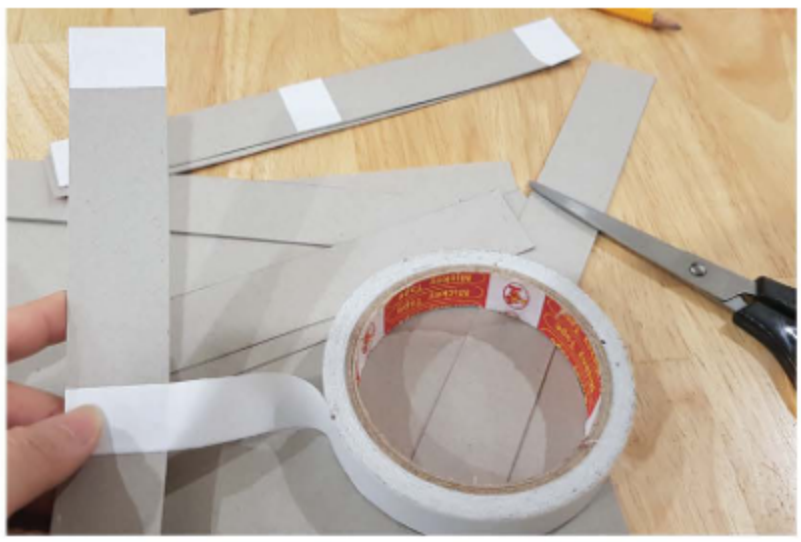
3. Khung ảnh gắn vỏ sò, ốc
Nguồn: Kalabi Yau

sách-giáo-khoa.com
VỚI CUỘC SỐNG

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý tạo một khung ảnh bằng bìa cứng và giấy màu

1. Cắt, dán tạo khung ảnh từ giấy bìa

2. Gấp, cuộn giấy các màu thành hoa văn trang trí theo nguyên lí nhịp điệu để tạo sự hấp dẫn

3. Ghép, dán các chi tiết và hoàn thiện sản phẩm

Em có biết:

Có nhiều vật liệu sẵn có được sử dụng làm khung ảnh như: que gỗ, hạt nhựa, vỏ sò,... Những vật liệu này được sắp xếp theo nguyên lí tạo hình để trang trí như: nhịp điệu, lặp lại, cân bằng,... Trong đó, nguyên lí tạo hình nhịp điệu là sự lặp lại có quy luật (dày đặc – thưa thớt,...) của các yếu tố: hình, mảng, hoạ tiết, độ đậm – nhạt nhằm giúp chúng liên kết chặt chẽ với nhau.

Tạo một sản phẩm mĩ thuật khung ảnh để lưu giữ những kỉ niệm của gia đình em

THẢO LUẬN

Trưng bày sản phẩm mĩ thuật và thực hiện các nội dung theo câu hỏi gợi ý sau:

- Bạn đã sử dụng vật liệu gì và thực hiện những thao tác nào để tạo ra khung ảnh?
- Bạn đã sử dụng cách sắp xếp theo nguyên lí tạo hình nào đã học để trang trí khung ảnh của mình?
- Bạn sẽ treo khung ảnh ở vị trí nào trong không gian nội thất nhà mình?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Thanh Hương, sản phẩm mĩ thuật từ dây thừng và vỏ ốc

2. Vũ Trường An, sản phẩm mĩ thuật từ bìa và giấy màu

3. Hoàng Minh Trang, sản phẩm mĩ thuật trang trí góc học tập

4. Ngô Nam Phong, sản phẩm mĩ thuật trang trí bàn học

VẬN DỤNG

Dùng khung ảnh đã tạo để trang trí trong gia đình và làm đẹp góc học tập của bản thân.

Chủ đề 8

MĨ THUẬT VIỆT NAM THỜI KÌ TRUNG ĐẠI

Bài 15: DI SẢN MĨ THUẬT VIỆT NAM THỜI KÌ TRUNG ĐẠI

Yêu cầu cần đạt:

- Biết được một số đặc điểm của mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại qua tìm hiểu di sản mĩ thuật;
- Khai thác, mô phỏng được giá trị tạo hình thời kì này trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật;
- Có ý thức bảo tồn, gìn giữ và phát huy giá trị thẩm mĩ về di sản mĩ thuật tạo hình thời kì trung đại ở Việt Nam.

QUAN SÁT

Tìm hiểu về một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại

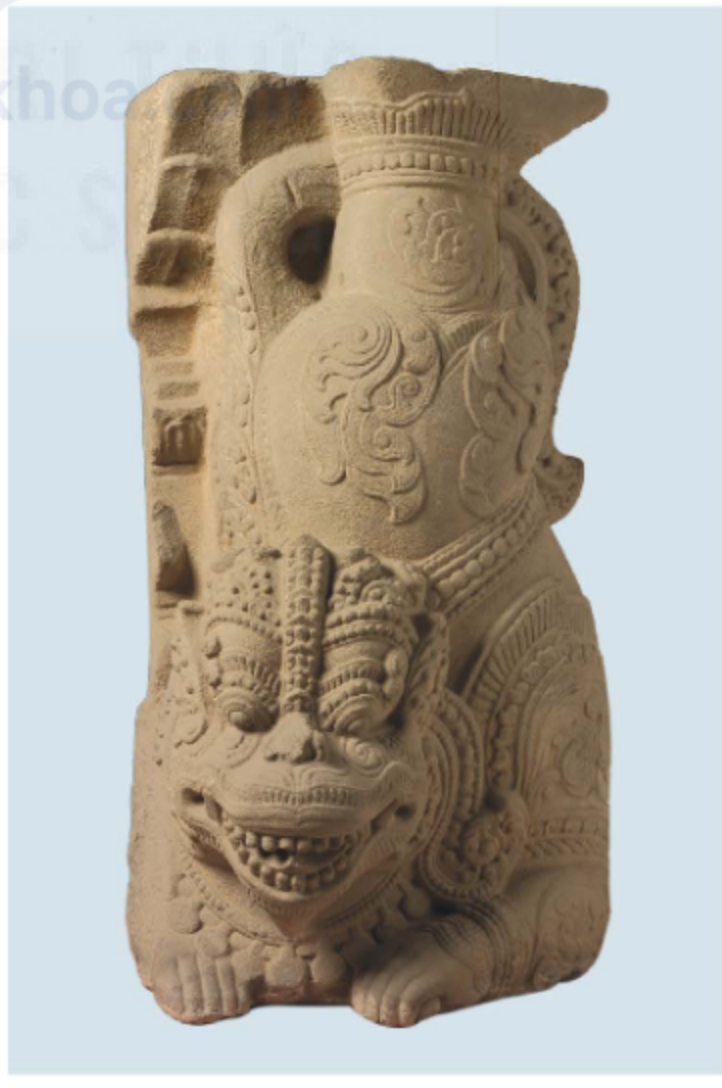
- Di sản tiêu biểu của mĩ thuật trung đại Việt Nam thường thể hiện những hình tượng gì?
- Di sản ra đời ở khoảng thời gian nào?
- Em ấn tượng với di sản mĩ thuật nào? Vì sao?

1. Phù điêu phượng, đất nung, thời Lý, thế kỉ 11 – 13
Nguồn: Bảo tàng Lịch sử Quốc gia

2. Tượng hổ, đá, thời Trần, thế kỉ 13
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

3. Tượng sư tử, đá, văn hoá Chăm-pa, thế kỉ 12
Nguồn: Bảo tàng Lịch sử Quốc gia

4. Phù điêu gỗ ở đình làng Hạ Hiệp, Hà Nội, thời Lê trung hưng, thế kỉ 17
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

5. Khuyết danh, *Chân dung Trịnh Đình Kiên*, khoảng thế kỉ 18, tranh lụa
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

6. *Phật bà Quan âm*, chùa Hội Hạ, tượng gỗ phủ sơn, thời Mạc, thế kỉ 16
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

7. Tượng người phụ nữ, gốm hoa lam, thời Lê sơ, thế kỉ 15
Nguồn: Bảo tàng Lịch sử Quốc gia

Hãy giới thiệu một di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại mà em yêu thích.

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý mô phỏng một di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại

Tượng voi đá, lăng vua Lê Hiến Tông, khu di tích Lam Kinh, Thanh Hoá

1. Nặn từng bộ phận theo hình mô phỏng

2. Ghép các bộ phận thành hình mô phỏng

3. Nặn và ghép các chi tiết trang trí cho sản phẩm

4. Hoàn thiện và tô màu sản phẩm

sach-giao-khoa.com

– Sản phẩm mĩ thuật trên mô phỏng di sản mĩ thuật nào của Việt Nam thời kì trung đại?
– Nêu các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật. Em có thể thực hiện sản phẩm này theo những cách nào?

Em có biết:

Di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại có đặc điểm chung ở tính ước lệ trong tạo hình với các hình tượng chính như: những con vật trong đời sống tín ngưỡng, tôn giáo; hình ảnh sinh hoạt trong cuộc sống và thiên nhiên. Nhiều di sản như điêu khắc đình làng, tượng thờ trong điêu khắc truyền thống thể hiện sự kết hợp giữa hình, khối đơn giản, mộc mạc, tạo nên sự hài hoà về tổng thể.

Khai thác đặc điểm của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại em yêu thích để tạo một sản phẩm mĩ thuật

THẢO LUẬN

Hãy trao đổi và thực hiện các nội dung theo gợi ý sau:

- Bạn đã khai thác vẻ đẹp tạo hình di sản mĩ thuật nào trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật?
- Hãy nêu tên một số di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại.
- Hãy viết một đoạn văn (khoảng 5 – 8 câu) giới thiệu về tác phẩm yêu thích theo các gợi ý (tên di sản, giai đoạn thực hiện, đặc điểm tạo hình của di sản, điểm nổi bật của di sản;...).

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Minh Tuấn, *Đầu phượng*, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn

2. Lê Thu Hằng, *Ngựa*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy màu

VẬN DỤNG

Thảo luận nhóm: Sử dụng kiến thức của bài học để phân tích Bảo vật quốc gia ở hình bên:

Gợi ý:

- Đặc điểm bố cục tượng và chất cảm (trang phục, da tay và mặt,...);
- Vẻ đẹp của bức tượng.

Hoàng hậu Trịnh Thị Ngọc Trúc, tượng gỗ, thế kỉ 17
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Bài 16: KHAI THÁC GIÁ TRỊ TẠO HÌNH TRUYỀN THỐNG TRONG TRANG TRÍ ĐỒ VẬT

Yêu cầu cần đạt:

- Biết về một số di sản mĩ thuật có tính ứng dụng thời kì trung đại ở Việt Nam;
- Phân tích được ý tưởng thẩm mĩ của sản phẩm và khai thác được vẻ đẹp tạo hình hoa văn trang trí thời kì trung đại trong trang trí sản phẩm gia dụng;
- Hoàn thiện được sản phẩm sẵn sàng cho việc trưng bày hoặc triển lãm;
- Có ý thức bảo tồn, kế thừa và phát huy vẻ đẹp giá trị tạo hình truyền thống trong trang trí đồ vật.

QUAN SÁT

Tìm hiểu vẻ đẹp của sản phẩm mĩ thuật ứng dụng thời kì trung đại ở Việt Nam

- Vẻ đẹp trong thiết kế ở một số sản phẩm thời kì trung đại được thể hiện như thế nào? (hình dạng, màu sắc, vật liệu)
- Hoa văn trang trí trên đồ vật thời kì trung đại có đặc điểm gì?

1. Liễn có nắp, gốm hoa nâu, thế kỉ 13 – 14

2. Ấn "Sắc mệnh chi bảo", vàng, năm Minh Mệnh thứ 8 (1827)

3. Gạch trang trí hình ngựa, đất nung, thế kỉ 16

4. Ấm hình chim phượng, gốm hoa lam, thế kỉ 15

5. Lư hương, gốm men lam xám, thế kỉ 16

6. Đĩa trang trí hình rồng, gốm pháp lam, thế kỉ 19 – 20

1, 2, 3, 4, 5, 6 – Nguồn: Bảo tàng Lịch sử Quốc gia

THỂ HIỆN

Các bước gợi ý khai thác tạo hình mĩ thuật thời kì trung đại ở Việt Nam trong trang trí chậu cây cảnh

1. Dùng bút chì vẽ hoa văn trang trí lên chậu cây

2. Sử dụng bút dạ hoàn thiện phần nét hoa văn trang trí trên chậu cây

3. Vẽ màu vào hoa văn trang trí

4. Hoàn thiện phần trang trí chậu cây

- Theo em, còn cách nào khác để trang trí chậu cây không?
- Việc kết hợp hoa văn trang trí này có phù hợp với công năng sử dụng của chậu cây không?
- Em sẽ sử dụng hoa văn nào của mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại để trang trí sản phẩm gia dụng của mình?

5. Trồng cây vào chậu và đặt ở vị trí em yêu thích

Em có biết:

Khai thác giá trị tạo hình truyền thống trong thiết kế, trang trí đồ vật góp phần đưa di sản vào cuộc sống. Từ vốn mĩ thuật cổ truyền, chúng ta có thể sáng tạo những sản phẩm mới, có tính ứng dụng cao trong đời sống hằng ngày, cũng như sử dụng đồ vật có sẵn để tạo hình và trang trí sản phẩm mĩ thuật phục vụ cuộc sống.

Khai thác giá trị của di sản mĩ thuật thời kì trung đại ở Việt Nam để trang trí sản phẩm mĩ thuật yêu thích

THẢO LUẬN

Hãy trao đổi và thực hiện những nội dung theo gợi ý sau:

- Bạn đã khai thác vẻ đẹp của di sản mĩ thuật Việt Nam thời kì trung đại nào trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật của mình?
- Hãy nêu tên một số vật dụng tiêu biểu cho nghệ thuật trang trí thời kì trung đại ở Việt Nam.
- Bạn ấn tượng với giá trị tạo hình của di sản nào trong nghệ thuật trang trí thời kì trung đại ở Việt Nam? Hãy viết một đoạn văn (khoảng 5 – 8 câu) giới thiệu về di sản này theo các gợi ý: tên vật phẩm, chất liệu, hoa văn trang trí; điểm nổi bật của trang trí trên vật phẩm,...
- Bạn sẽ trưng bày sản phẩm mĩ thuật ở đâu? Sản phẩm có phù hợp với không gian trưng bày không?

Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

1. Ngô Minh Tuyết, *Ống đựng bút*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy bìa, màu acrylic

2. Trịnh Cẩm Ly, *Phích nước*, sản phẩm mĩ thuật từ giấy bìa, màu sáp

VẬN DỤNG

Hãy khai thác giá trị nghệ thuật trang trí thời kì trung đại ở Việt Nam để trang trí một bộ trang phục.

KIỂM TRA, TRƯNG BÀY CUỐI NĂM

Yêu cầu cần đạt:

- Biết tuyển chọn các sản phẩm tiêu biểu;
- Áp dụng được kết quả vào trang trí không gian nội thất;
- Tổ chức trao đổi về các nội dung đã học;
- Củng cố và phát triển kĩ năng trình bày về nhận thức mĩ thuật.

1. Tiêu chí tuyển chọn sản phẩm mĩ thuật tiêu biểu trong năm học

- Sản phẩm mĩ thuật được thực hiện có gắn kết với chủ đề không?
- Định hướng chủ đề được thể hiện thế nào thông qua sản phẩm mĩ thuật?
- Việc lựa chọn vật liệu thực hành và thao tác có phù hợp, đảm bảo an toàn trong quá trình thực hiện không?
- Các yếu tố, nguyên lí tạo hình có được sử dụng hợp lí trong thực hành, sáng tạo sản phẩm mĩ thuật không?

2. Hệ thống kiến thức, kĩ năng về môn Mĩ thuật trong năm học

Mĩ thuật 7 gồm những bài học nào?

- Qua những bài học ở *Mĩ thuật 7*, những năng lực, phẩm chất nào được hình thành? Hãy nêu ví dụ cụ thể.
- Những bài học này thuộc các định hướng gì?
- Qua những sản phẩm mĩ thuật ở mỗi bài học, những kĩ năng nào được hình thành? Những kĩ năng nào được củng cố?
- Em sẽ trưng bày sản phẩm mĩ thuật đã thực hiện ở đâu trong nhà mình? Những sản phẩm này có làm đẹp không gian trưng bày không?

MỘT SỐ THUẬT NGỮ DÙNG TRONG SÁCH

Thuật ngữ			Trang
B	**Bố cục**	Là sự sắp xếp của các yếu tố tạo hình trong một tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật.	8
C	**Chất cảm**	Là cảm giác cấu trúc bề mặt của chất liệu tạo hình, ví dụ: sự mềm, mịn, thô ráp,…	65
D	**Di sản mĩ thuật**	Là tài sản quý giá của cộng đồng được truyền qua nhiều thế hệ như: công trình kiến trúc, tranh, tượng, nghệ thuật trang trí,… cũng như quan niệm tạo hình, thẩm mĩ truyền thống,…	5
Đ	**Đậm-nhạt**	Là mức độ thể hiện sáng – tối của màu sắc trên hình.	34
	Điển tích	Chuyện được nhắc lại từ các sách viết trước.	7
K	**Không gian**	Là khoảng cách có thể đo được giữa các điểm hoặc hình ảnh trong tranh.	14
L	**Logo**	Là biểu tượng của một đơn vị, thương hiệu, đơn vị tổ chức và được thiết kế bằng hình ảnh dễ nhận biết.	25
N	**Ngôn ngữ tạo hình**	Là các yếu tố tạo hình như: chấm, nét, mảng, hình, khối, màu sắc, sắc độ, chất liệu, không gian.	27
	Nhịp điệu	Là sự nhắc lại, lặp lại có quy luật như: dày đặc – thưa thớt, đều,… của các hoa văn, màu sắc, đường nét, chất liệu,… theo ý tưởng của người tạo ra tác phẩm, sản phẩm mĩ thuật.	60

BẢNG PHIÊN ÂM TÊN RIÊNG NƯỚC NGOÀI

	Phiên âm	Nguyên gốc	Trang
A	A-lếch-xan-đri-a	Alexandria	18
	Ác-bar	Akbar	30
B	Bê-nanh	Bénin	5
C	Ca-txư-si-ca Hô-cư-xai	Katsushika Hokusai	6
	Cu-ba	Cuba	18
	Clô-đơ Mô-nê	Claude Monet	39
Đ	Đa-vít	David	6
Ê	Ê Grê-cô	El Greco	32
H	Ha-ri-đát	Haridas	30
I	I-ta-li-a	Italia	10
	I-ri-na Mô-xi-na	Irina Mosina	38
L	La-ho	Lahore	18
	Lê-ô-na-đô đa Vin-xi	Leonardo da Vinci	8
M	Ma-ri Ăng-toa-nê Bu-la Đê	Marie Antoinette Boullard Deve	55

	Phiên âm	Nguyên gốc	Trang
M	Mai-a	Maya	5
	Mi-ken-ăng-giê-lô	Michelangelo	6
	Mi-nô-bư	Minobu	6
P	Pa-ki-xtan	Pakistan	18
	Pa-va-ti	Parvati	6
	Pi-ê Ô-gớt Rơ-noa	Pierre Auguste Renoir	55
	Pi-tơ Bru-ge	Pieter Bruegel	29
Ô	Ô-lim-pic	Olympic	28
T	Tan-xen	Tansen	30
	Tô-lê-đô	Toledo	32
V	Vrin-đa-van	Vrindavan	30
	Vin-xen van Gốc	Vincent van Gogh	33
X	Xi-ri	Syria	9

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Chủ tịch Hội đồng thành viên – Tổng Giám đốc NGUYỄN TIẾN THANH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập lần đầu: PHẠM DUY ANH
Biên tập tái bản: TRẦN NGỌC LÊ – NGUYỄN VĂN NGUYÊN
Biên tập mĩ thuật: NGUYỄN BÍCH LA
Thiết kế sách: PHẠM THỊ MINH THU
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Minh hoạ: NGUYỄN THỊ NGỌC THUỶ
Sửa bản in: TẠ THỊ HƯỜNG – NGUYỄN DUY LONG
Chế bản: CTCP MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2022) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

MĨ THUẬT 7
Mã số: G1HH7M001h26
In ..... bản, (QĐ .....) khổ 19 x 26,5 cm.
Đơn vị in:.....
Cơ sở in:.....
Số ĐKXB: 7-2026/CXBIPH/62-09/GD
Số QĐXB: .../..... ngày ... tháng ... năm .....
In xong và nộp lưu chiểu quý ..... năm .....
Mã số ISBN: 978-604-0-30714-9

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

sách-giáo-khoa.com

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 7 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Ngữ văn 7, tập một
2. Ngữ văn 7, tập hai
3. Toán 7, tập một
4. Toán 7, tập hai
5. Khoa học tự nhiên 7
6. Công nghệ 7
7. Lịch sử và Địa lí 7
8. Mĩ thuật 7
9. Âm nhạc 7
10. Giáo dục công dân 7
11. Tin học 7
12. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 7
13. Giáo dục thể chất 7
14. Tiếng Anh 7 – Global Success – SHS

Website: https://www.nxbgd.vn

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

ISBN 978-604-0-30714-9
9 786040 307149
Giá: 8.800 đ